

Κέντρο Προώθησης Τοπικών προϊόντων
Κάτω Δρυς

Μάθημα: Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική και Σύγχρονοι Προβληματισμοί_ ΑΡΗ311
Διδάσκων: Δρ. Μαρία Φιλοκύπρου
Περίοδος: Εαρινό Εξάμηνο 2019
Ομάδα Φοιτητών: Άννα Λοΐζου, Γεωργία Δημητριάδου, Έλενα Σταύρου, Μαρία Γιαλλούρη

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Παραδοσιακός οικισμός Κάτω Δρυ

Περιεχόμενα:

A. Η σύσταση και η δομή του οικισμού (Πολεοδομική Ανάπτυξη – Οργάνωση)

- Γενική περιγραφή και εκδοχές για την ονομασία του χωριού. σελ. 2-3
- Αναγνώριση μεμονωμένων κτισμάτων (εκκλησίες, μουσεία, καφετέριες, εστιατόρια, σχολεία). σελ. 4-5

B. Τα κτίσματα

Τυπολογική κατασκευαστική και μορφολογική ανάλυση οικοδομών, η δομή τους, η διάρθρωσή τους και η γενική σύνθεσή τους

- Δείγματα κατοικιών. σελ. 6
- Τυπολογία κατοικιών. σελ. 7-9
- Συμπεράσματα τυπολογίας κατοικιών. σελ. 10
- Παραδείγματα Ανάλυσης Οδικού Δικτύου. σελ. 11-14
- Συμπεράσματα ανάλυσης Οδικού Δικτύου. σελ. 15
- Μορφή δρόμων σε σχέση με το δομημένο περιβάλλον. σελ. 16
- Μορφολογική ανάλυση οικοδομών (υλικότητα όψεων, οργάνωση ανοιγμάτων, κενό-πλήρες-ύψη). σελ. 17-18
- Διαγράμματα δόμησης οικοδομών στις όψεις (δρόμοι με κλίση) και παρατηρήσεις. σελ. 19
- Σκίτσα δόμησης οικοδομών στις όψεις και συμπεράσματα. σελ. 20
- Ανάλυση και ταξινόμηση των διαφορετικών ειδών των πορτών (αγροτικές και αστικές). σελ. 21
- Ταξινόμηση αγροτικών και αστικών πορτών σε χάρτη του χωριού και συμπεράσματα. σελ. 22-23

Γ. Αποτύπωση και αποκατάσταση της παραδοσιακής κατοικίας

- Επιλογή χώρου αποκατάστασης και επέμβασης..... σελ.24
- Τυπολογική ανάλυση οικοδομής..... σελ.25
- Αποτύπωση (κατόψεις, τομές)..... σελ.26-29
- Αποκατάσταση (κατόψεις, τομές)..... σελ.30-36
- Φωτορεαλιστικά..... σελ.37-41

Γενική περιγραφή και εκδοχές για την ονομασία του χωριού

Κάτω Δρυς

Ο Κάτω Δρυς είναι ένα **ημιορεινό χωριό** της **Λάρνακας** και βρίσκεται στα **Νοτιοδυτικά της πόλης**. Συνορεύει με τα χωριά Πάνω Λεύκαρα (4 χλμ), Κάτω Λεύκαρα (4 χλμ) και Βάβλα (6 χλμ).

Βρίσκεται στο μέσο τριών πόλεων. Η απόσταση από την Λευκωσία είναι 50 χλμ ενώ από τη Λάρνακα και τη Λεμεσό μόνο 36 χλμ. Λόγω της **σημαντικής του θέσης** καθώς και λόγω της **μεγάλης ανάπτυξης του εμπορίου των χειροποίητων κεντημάτων** είναι ένα από τα σημαντικότερα χωριά της Κύπρου γι' αυτό και απεικονίζεται στο παλαιό κυπριακό χαρτονόμισμα της Λίρας.

Για το όνομα του χωριού υπάρχουν **δύο εκδοχές**. Η πρώτη εκδοχή αναφέρει ότι το χωριό πήρε το όνομά του, από τους **πολλούς Δρύες (βαλανιδιές)** που υπήρχαν στο χωριό. Μια δεύτερη εκδοχή αναφέρει ότι πριν πολλά χρόνια **υπήρχαν δυο χωριά**, ο Πάνω Δρυς και ο Κάτω Δρυς και **ανάμεσα στα δυο χωριά υπήρχε ένας πελώριος Δρυς**.

Πληθυσμός:

Ο πληθυσμός του χωριού το **1881** ήταν **345 κάτοικοι**, ενώ το **1946 αυξήθηκε** στους **536**.

Μετά το **1946** ο πληθυσμός άρχισε να μειώνεται συνεχώς.

Σήμερα ο πληθυσμός του χωριού ανέρχεται στους **130 μόνιμους κατοίκους**.

Τα τελευταία χρόνια άρχισαν οι απόδημοι να συντηρούν και να επαναχρησιμοποιούν τα σπίτια τους. Έτσι ο κάτω Δρυς σιγά-σιγά άρχισε να ξαναζωντανεύει.

Διάγραμμα Εξέλιξης Πληθυσμού

Ιστορικό Απογραφών

Απογραφή	Πληθυσμός	%±	Ανδρες	Γυναίκες
1881	345 ^[7]	—	186	159
1891	398 ^[8]	15.4%	211	187
1901	452 ^[9]	13.6%	240	212
1911	497 ^[10]	10.0%	241	256
1921	510 ^[11]	2.6%	231	279
1931	523 ^[12]	2.5%	225	298
1946	536 ^[13]	2.5%		
1960	307 ^[14]	-42.7%	128	179
1973	183 ^[15]	-40.4%	92	91
1976	245 ^[16]	33.9%	119	126
1982	138 ^[17]	-43.7%	62	76
1992	112 ^[18]	-18.8%	50	62
2001	114 ^[19]	1.8%	53	61
2011	129 ^[3]	13.2%	60	69

Υψόμετρο

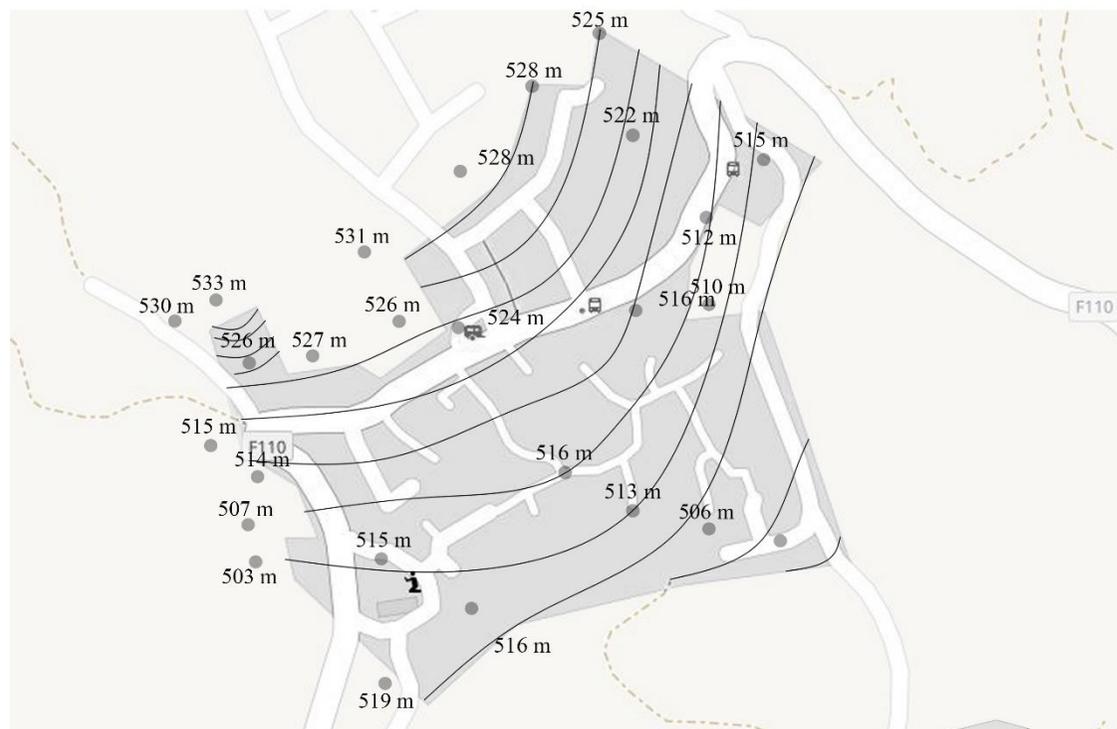

Το χωριό είναι κτισμένο σε υψόμετρο **520 μέτρων** από την επιφάνεια της θάλασσας.

Το ψηλότερο σημείο (533 m) βρίσκεται βορειοδυτικά του χωριού και το χαμηλότερο (497 m) νοτιοανατολικά.

Το φυσικό περιβάλλον χαρακτηρίζει το **πλούσιο ανάγλυφο του εδάφους** από **ασβεστόλιθο** και **πυρόλιθο**.

Διαμορφώνεται από **λόφους** και **λοφοσειρές** με χαρακτηριστικό τις **μεγάλες κλίσεις** και τις **έντονες εξάρσεις**.

Αναγνώριση μεμονωμένων κτισμάτων

Εκκλησία Παναγίας Ελεούσας

Μουσείο Λαϊκής Τέχνης
Τοπικό Αγροτικό Μουσείο

Εκκλησία Αγίου Χαράλαμπου

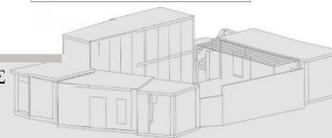
Μουσείο Μέλισσας

Ξωκλήσι Τιμίου Προδρόμου

- Εκκλησίες
- Μουσεία
- Ξενώνες
- Εστιατόρια
- Καφετέριες

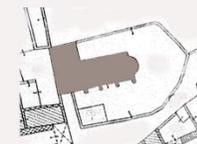
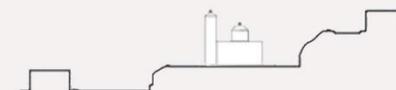
Πλατώματα

- Εκκλησίες
- Μουσεία
- Σχολεία
- Κύριοι δρόμοι
- Δευτερεύοντες δρόμοι

Ναός Αγίου Χαράλαμπος

Κτίστηκε το 1897. Είναι μονόκλιτη καμαροσκέπαστη εκκλησία. Εξωτερικά είναι ασπρισμένη μ' ένα πέτρινο ψηλό καμπαναριό να εφάπτεται στην ανατολική πλευρά του ναού, έξω από το ιερό.

Ναός Παναγίας Ελεούσας

Είναι κτίσμα του 12ου αιώνα. Είναι μια μικρή πετρόκτιστη και μονόκλιτη εκκλησία και η πιο παλιά στο χωριό. Ανήκει στον τύπο της βυζαντινής μονόκλιτης εκκλησίας και εσωτερικά είναι το ίδιο απλή και λιτή, όπως και εξωτερικά.

Χάρτης οικισμού όπου φαίνονται τα 80 παραδείγματα
κατοικιών που επιλέγηκαν για μελέτη

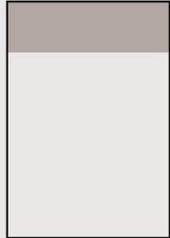

Προσανατολισμός ορόφου

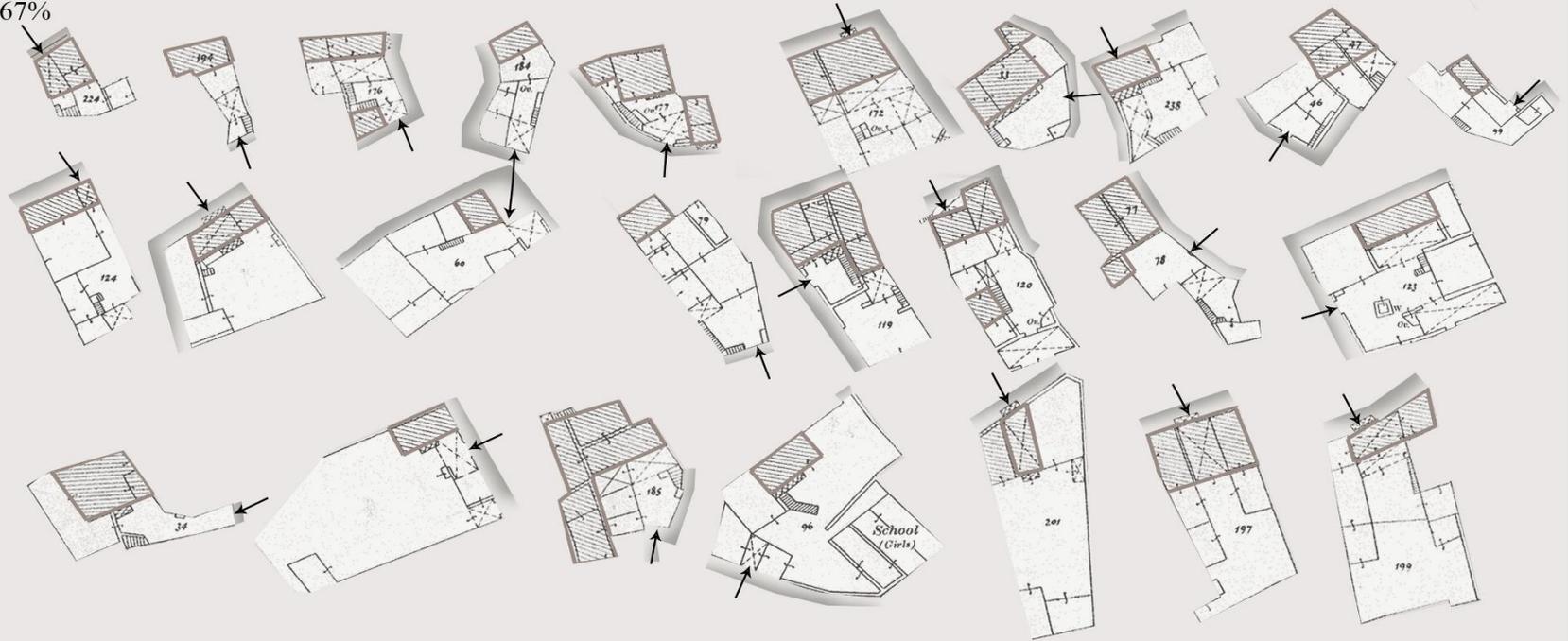
50% Έχουν όροφο και σκάλα καθώς το 38% έχουν και μπαλκόνια

Αριθμός Δείγματος: 80

Βορράς

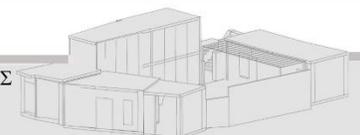
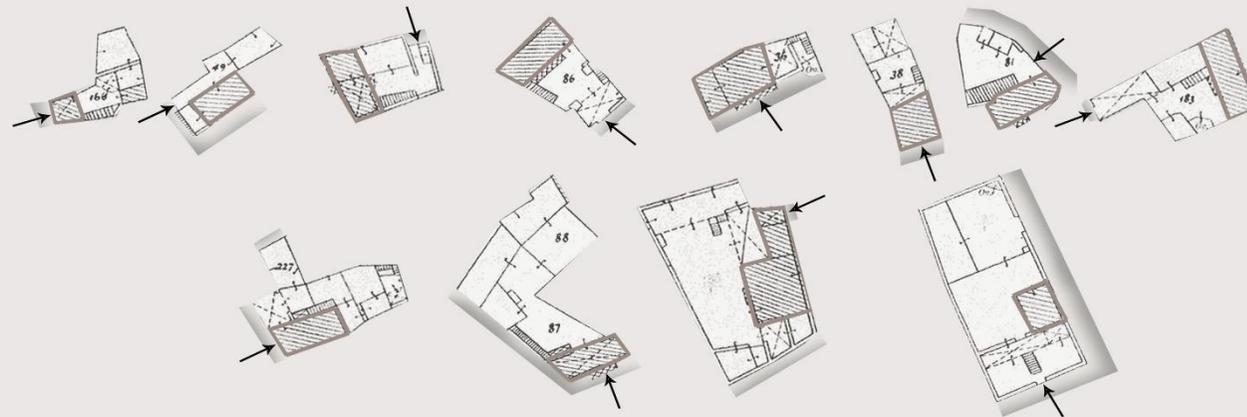
67%

Ανατολή
Δύση
Νότος

43%

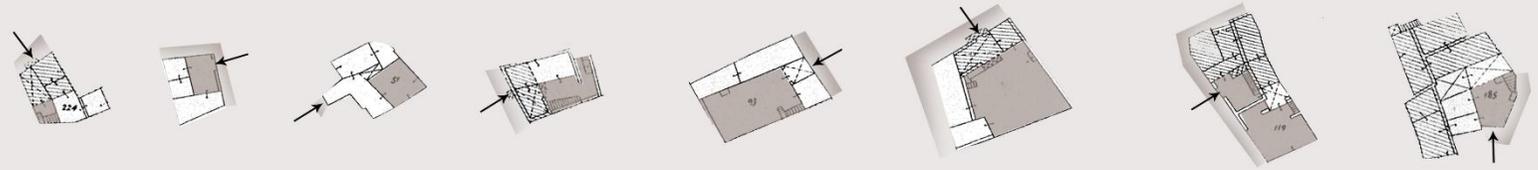
Τυπολογίες Κατοικιών

Αριθμός Δείγματος: 80

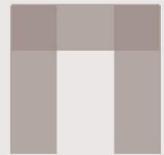
32.5%

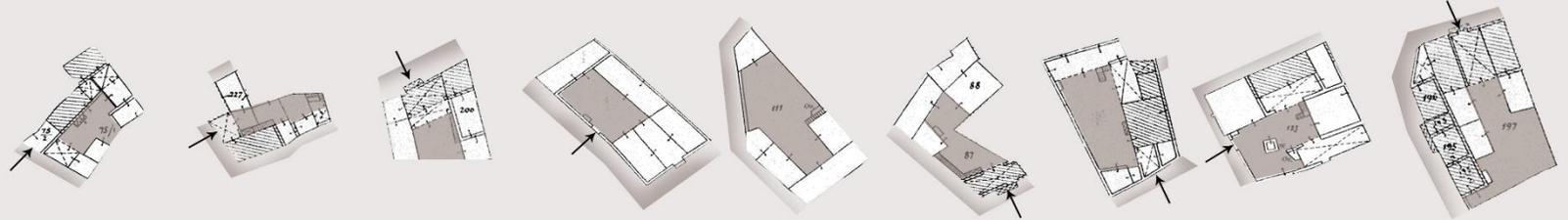
Σχήμα "Γ"

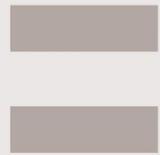
19.5%

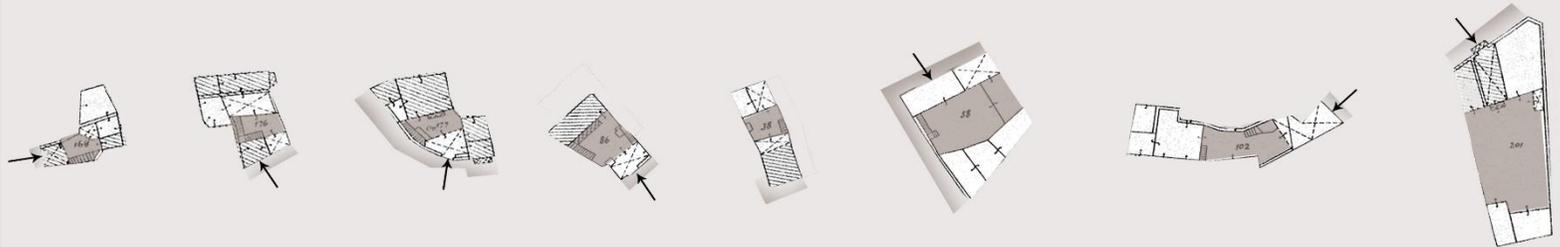
Σχήμα "Π"

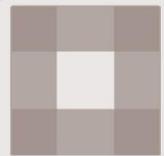
15.5%

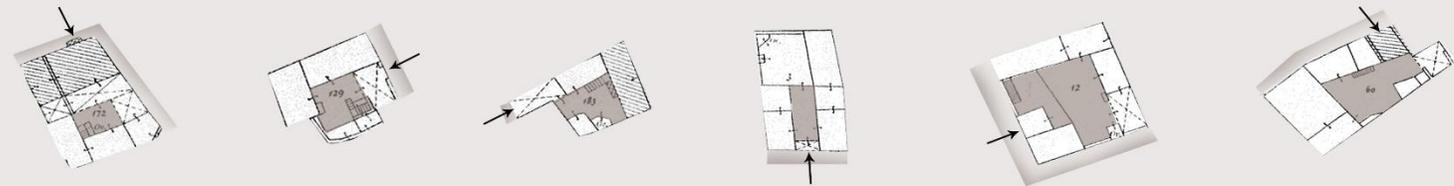
2 Πτέρυγες

9%

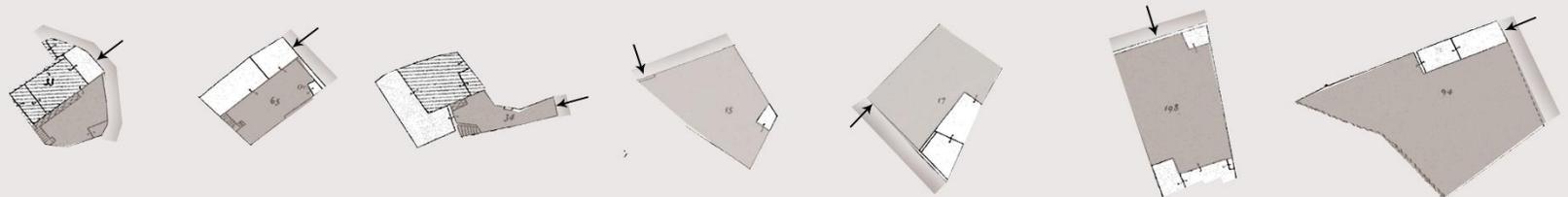
4 Πτέρυγες περιμετρικά αυλής

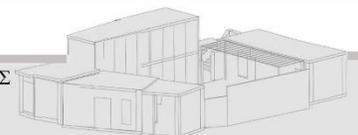
15.5%

Συμπαγές Όγκος

8% Τυχαία διάταξη

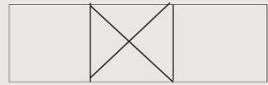

Τύποι ημιυπαίθριου χώρου

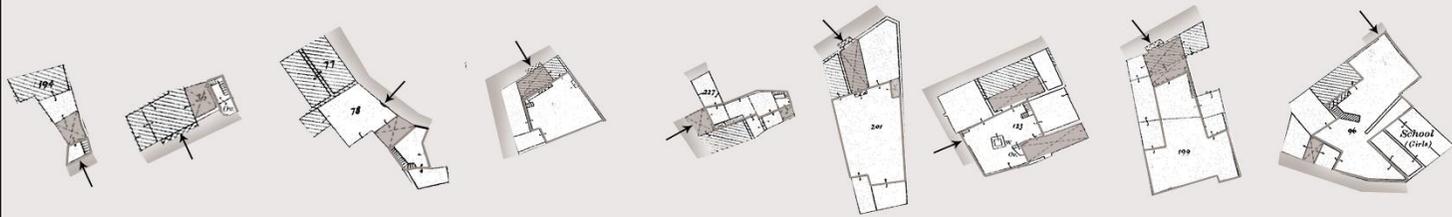
Ημιυπαίθριο χώρο 66% εκ των οποίων το 15% έχουν όροφο από πάνω

Αριθμός Δείγματος: 80

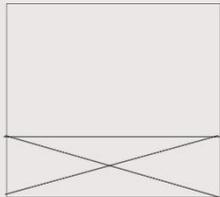
24.6%

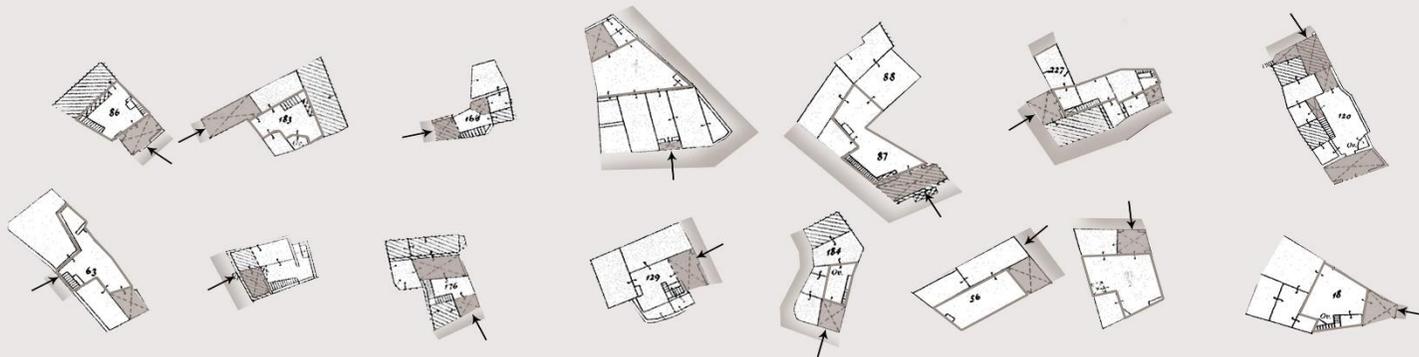
Ανάμεσα σε δυο κλειστά δωμάτια

40.2%

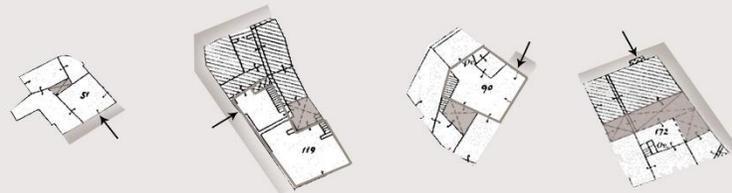
Στο μπροστινό μέρος της οικίας
επι του οδικού συνόρου

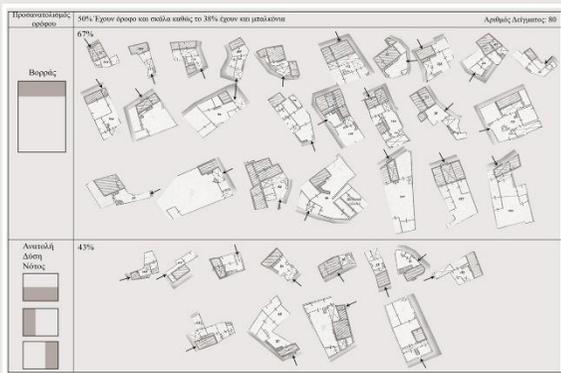
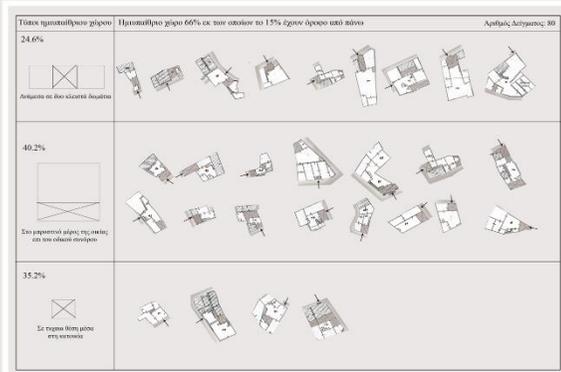
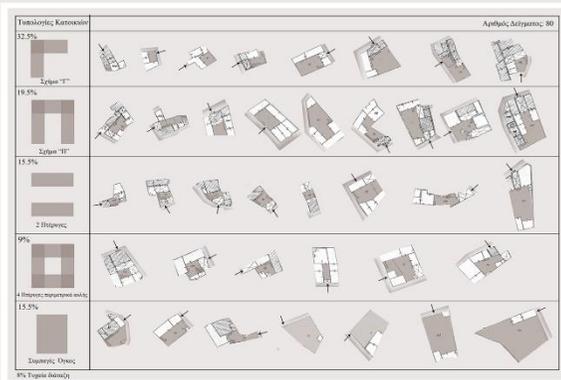
35.2%

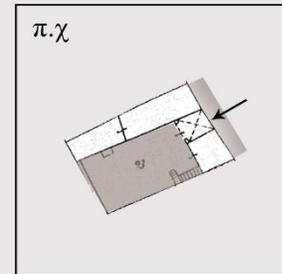
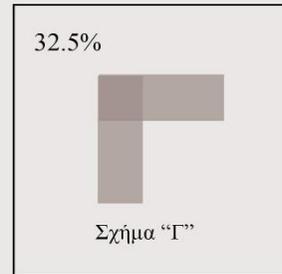
Σε τυχαία θέση μέσα
στη κατοικία

Συμπεράσματα για Τυπολογίες Κατοικιών:

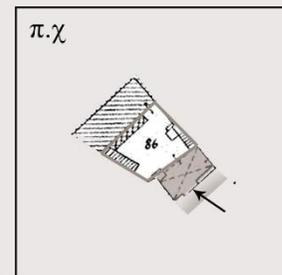
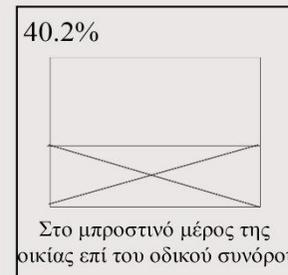

Τυπολογίες Κατοικιών

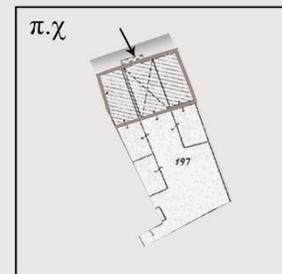
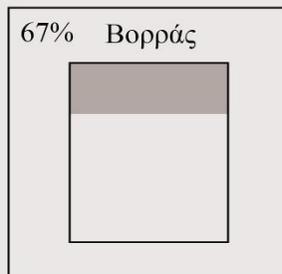
Η πιο πολυεμφανιζόμενη τυπολογία παραδοσιακής κατοικίας στο Κάτω Δρυ είναι η τυπολογία σχήματος "Γ" όπου οι χώροι είναι τοποθετημένοι περιμετρικά στις 2 πλευρές αφήνοντας την κατοικία να ανοικτεί προς μία εσωτερική αυλή.

Τύποι ημιυπαίθριου χώρου

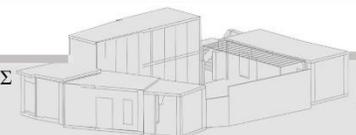

Το 66% των κατοικιών στο χωριό έχουν ημιυπαίθριο χώρο εκ των οποίων το 15% έχουν και όροφο από πάνω. Η πιο συχνη τοποθέτηση του Ημιυπαίθριου χώρου στις κατοικίες είναι με προσανατολισμό το μπροστινό μέρος της οικίας επί του οδικού συνόρου.

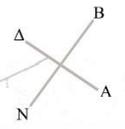
Προσανατολισμός Ορόφου

Το 50% των κατοικιών έχουν όροφο και σκάλα καθώς το 38% έχουν και μπαλκόνια. Η πιο πρακτική και συχνη τοποθέτηση του ορόφου στις κατοικίες είναι με προσανατολισμό το βορρά.

Α' Παράδειγμα Ανάλυσης Οδικού Δικτύου

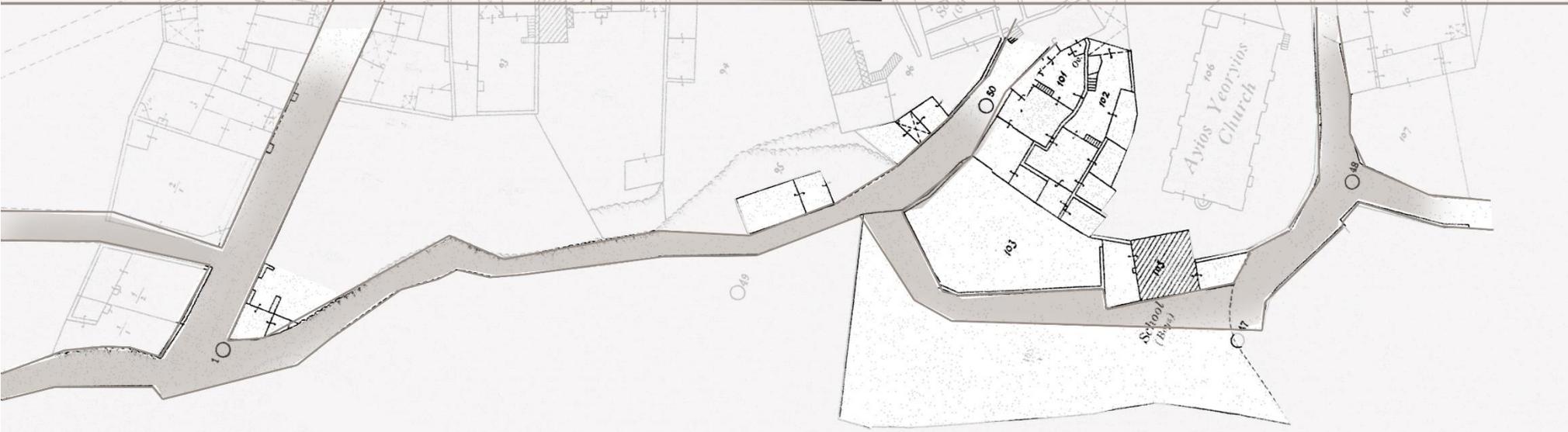
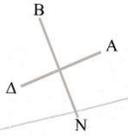
Όψη Α

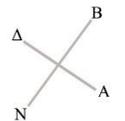

Όψη Β

Β' Παράδειγμα Ανάλυσης Οδικού Δικτύου

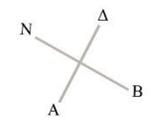
Όψη Α

Όψη Β

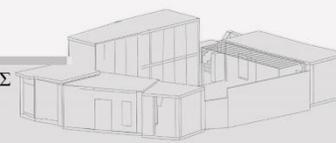
Δ' Παράδειγμα Ανάλυσης Οδικού Δικτύου

Όψη Α

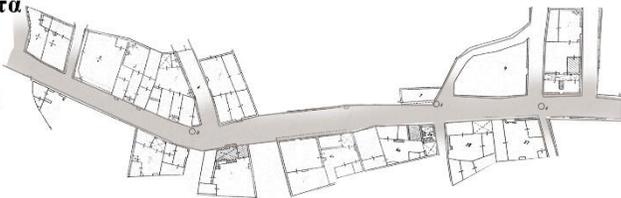
Όψη Β

Συμπεράσματα

Α' Παράδειγμα

Διάγραμμα
Επίπεδος Δρόμος

Ομοιότητες 2 Δρόμων- Ύπαρξη κατοικιών με συμμετρία στην όψη

Γ' Παράδειγμα

Διάγραμμα

Στο Α', Γ' παράδειγμα ανάλυσης οδικού δικτύου παρατηρείται η επίπεδη στρωματογραφία των δρόμων, οι πολυάριθμες μονώροφες κατοικίες και οι ολιγάριθμες διώροφες κατοικίες. Επίσης παρατηρείται ομοιότητα στις όψεις οι οποίες εμφανίζουν συμμετρία.

Β' Παράδειγμα

Διάγραμμα
Δρόμος με κλίση

Διαφορές 2 Δρόμων

Καμάρες

Υπερνωμένες Κατοικίες

Πόρτες

Ταμπλαδοτές χωρίς πλαίσιο

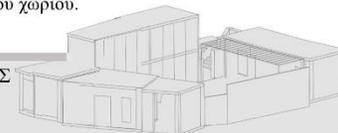
Σανιδιστές με οριζόντιο ανώφλι

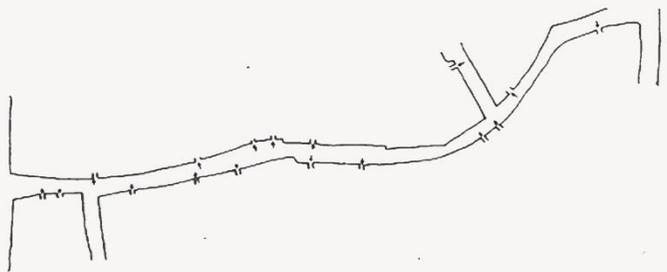
Δ' Παράδειγμα

Διάγραμμα

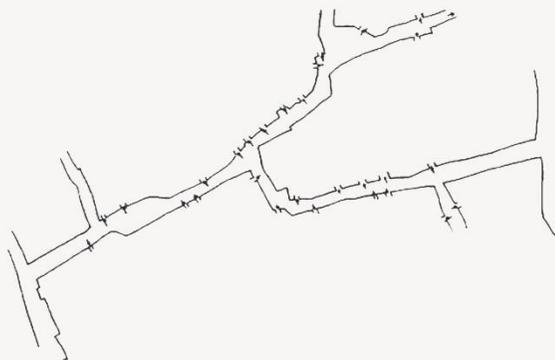

Στο Β', Δ' παράδειγμα ανάλυσης οδικού δικτύου παρατηρείται η κεκλιμένη στρωματογραφία των δρόμων. Αφενός, Β' παράδειγμα παρατηρούνται αγροτικές πόρτες στις όψεις των κατοικιών καθώς επίσης και η ύπαρξη καμαρών. Αφετέρου στο Δ' παράδειγμα παρατηρούνται υπερνωμένες κατοικίες για βιοκλιματικούς σκοπούς (αερισμό, φωτισμό) και για τη πανοραμική θέα που προσφέρει η τοπογραφία του χωριού.

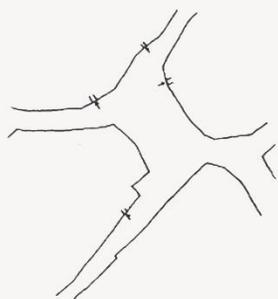

Ομαλός δρόμος χωρίς έντονες κλίσεις

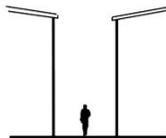

Έντονες κλίσεις στον άξονα του δρόμου

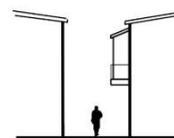

Πλάτωμα

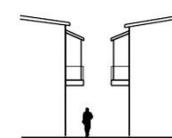
Τομές δρόμου όσον αφορά την τοποθέτηση των εξώστων στα κτήρια

Κατοικίες δεξιά και αριστερά του δρόμου χωρίς εξώστες

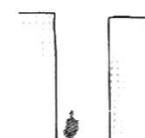

Εξώστες μόνο στην μια πλευρά του δρόμου

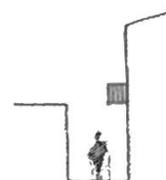
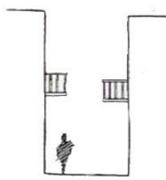

Εξώστες δεξιά και αριστερά του δρόμου

Οι εξώστες προς την πλευρά του δρόμου δίνουν την ανθρώπινη κλίμακα σε σχέση με την συνεχή και ψηλή δόμηση.

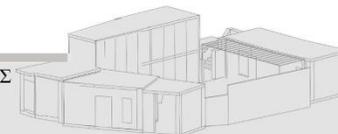
Τομές δρόμου ως αναφορά τις υψομετρικές διαφορές των κτηρίων

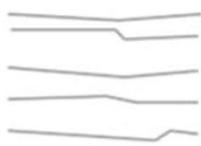
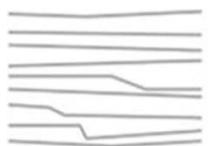
Τομές δρόμου όσον αφορά τα μορφολογικά και κατασκευαστικά στοιχεία του κτηρίου

ΜΟΡΦΗ ΔΡΟΜΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Οι περισσότεροι δρόμοι εκφράζουν κλίση και αποτελούν τις κύριες αρτηρίες κυκλοφορίας στον οικισμό. Τα σπίτια προβάλλονται σε διάφορα ύψη από τη στάθμη του εδάφους, αφού άλλα είναι ψηλότερα και άλλα χαμηλότερα. Έτσι οι κλίσεις των δρόμων, λόγω της γεωμορφολογίας του εδάφους, δημιουργούσαν και δημιουργούν πολύ ευχάριστες προοπτικές στο διαβάτη.

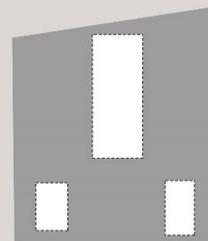
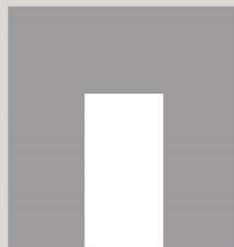

Μορφολογική ανάλυση οικοδομών

Διάταξη με οριζόντιες στρώσεις όταν τα μεγέθη της πέτρας είναι σχεδόν τα ίδια

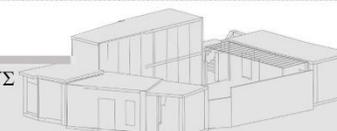
Ακανόνιστη διάταξη λίθων όταν τα μεγέθη των λιθών ποικίλουν

Οι όψεις συχνά δεν είχαν κανένα παράθυρο. Η κύρια είσοδος του σπιτιού ήταν το μοναδικό άνοιγμα στις όψεις.

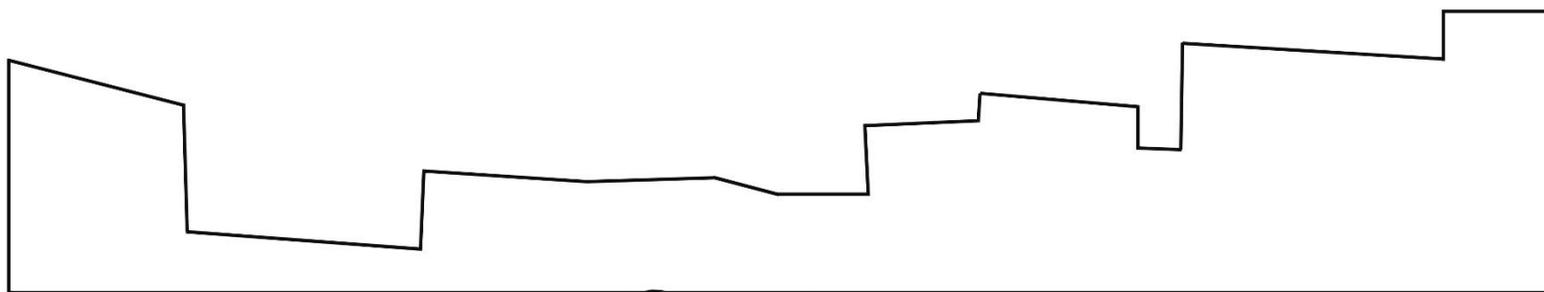
Τα παράθυρα στον κάτω όροφο ήταν μικρότερα σε μέγεθος από ότι στον δεύτερο.

Κάποιες φορές εκτός από παράθυρα δημιουργούσαν κάποια ανοίγματα σε μεταγενέστερες φάσεις.

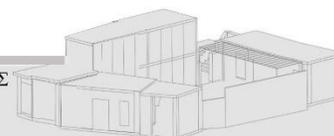
Υλικά

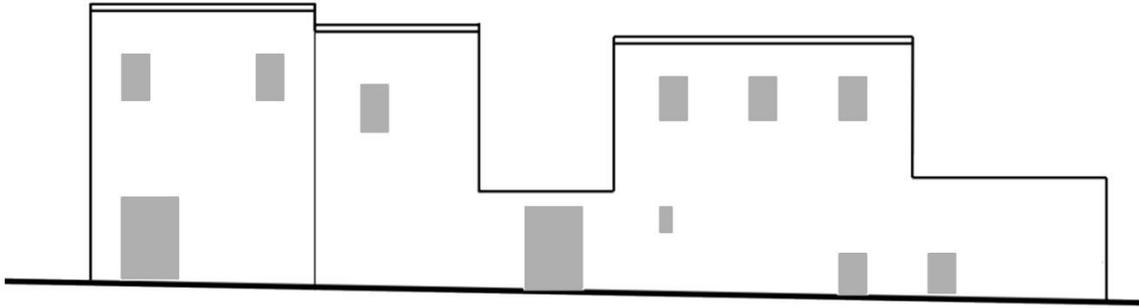
Κενό-Πλήρες/Ύψη

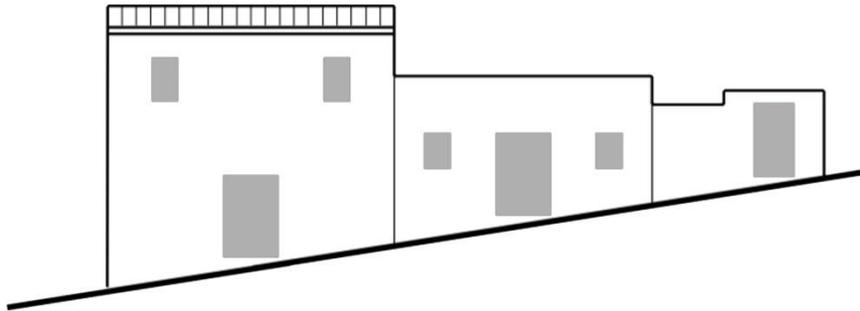
Μορφολογικά Στοιχεία

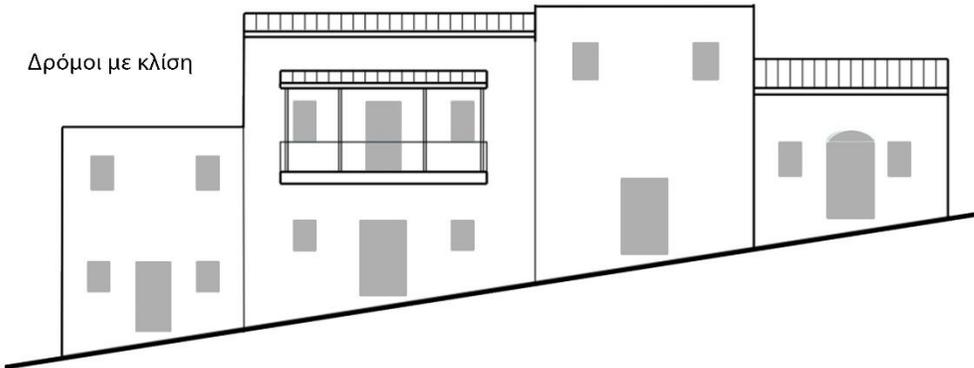
Διαγράμματα δόμησης οικοδομών στις όψεις

Συνεχής Δόμηση

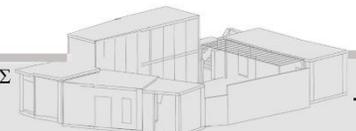

Δρόμοι με κλίση

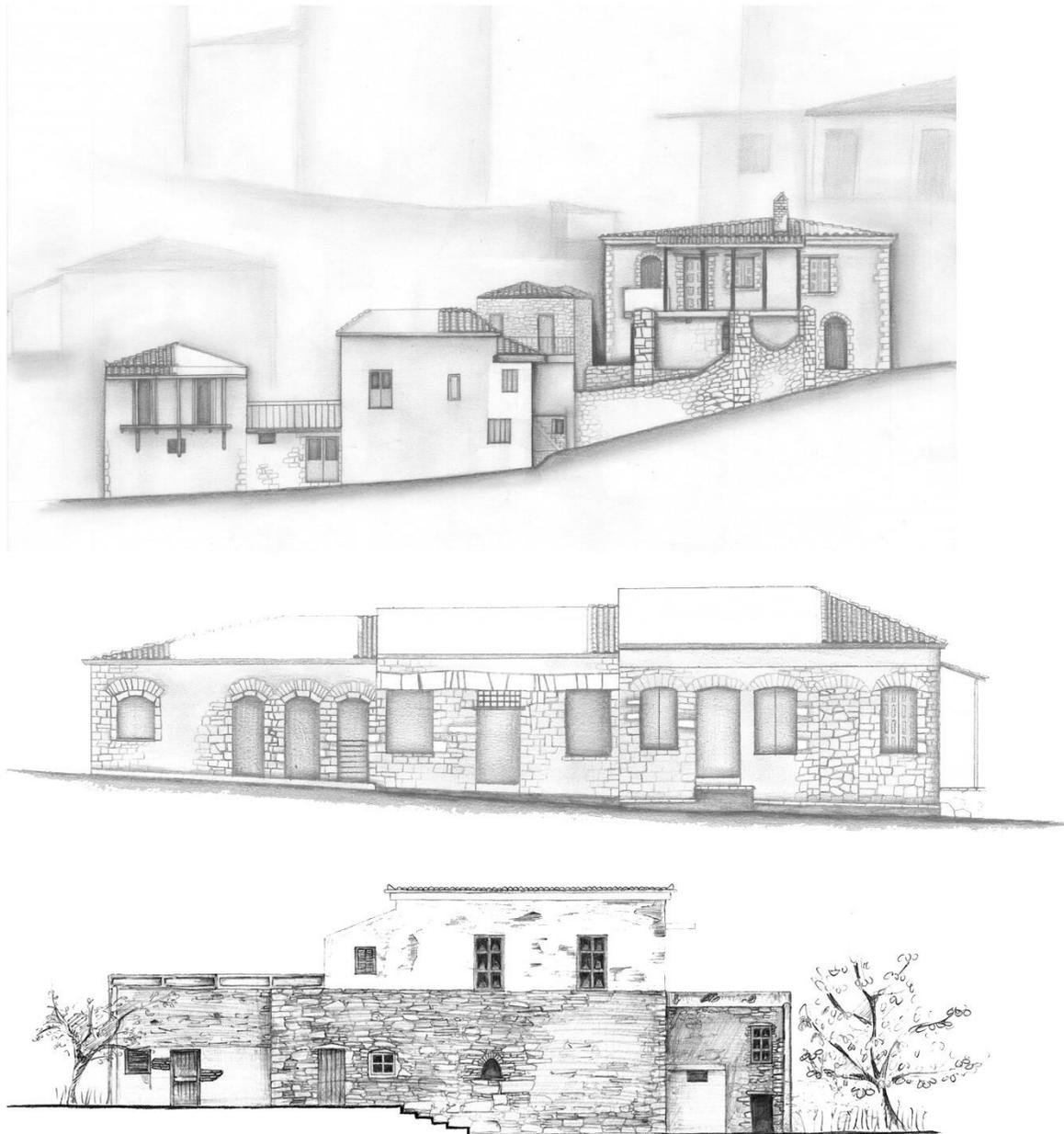

Παρατηρήσεις

Οι κατοικίες εφάπτονται δεξιά και αριστερά των δρόμων, δημιουργώντας μια αυστηρή συνεχόμενη ζώνη δόμησης, όπου άλλοτε αποτελείται από διώροφα ή από ισόγεια κτίσματα και άλλοτε εναλλάσσονται με ψηλά περιτοιχίσματα.

Σκίτσα δόμησης οικοδομών στις όψεις

Συμπέρασμα

Η σχέση του κτίσματος με το δρόμο, όπως διαμορφώνεται στις κεντρικές περιοχές του χωριού λόγω της πυκνής δόμησης, 'αναγκάζει' τα σπίτια να γίνονται στενομέτωπα, καθώς κτίζονται σε επαφή το ένα με το άλλο κατά τις μακριές πλευρές τους και αφήνουν ορατές προς το δρόμο, σε συνεχή παράθεση, τις στενές μόνο όψεις τους.

Όλα τα κτίσματα είναι διαφορετικά μεταξύ τους. Βασίζονται σε ένα απλό μοτίβο κατοίκησης και χρήσης. Η ανομοιογένεια που τα χαρακτηρίζει βρίσκεται στους τρόπους με τους οποίους είναι ενωμένα μεταξύ τους μέσα στον πολεοδομικό ιστό του ιδιού του πυρήνα, καθώς και στις σχέσεις των εξωτερικών χώρων σε ποικίλα επίπεδα.

Κανένα κομμάτι του οικισμού δεν είναι ίδιο με κάποιο άλλο. Συναντάμε "όχυρες" κατοικίες και συγκροτήματα, κατοικίες σε αυλές με ψηλό μαντρότοιχο και σπίτια κτισμένα σε σειρά με συνεχές μέτωπο στο δρόμο.

Ο οικισμός είναι συμπαγής και αυτό φαίνεται από την πυκνή συνεχή κατοίκηση που υπάρχει στον πυρήνα του, σε αντίθεση με την αραιή κατοίκηση στις παρυφές του χωριού. Είναι τυπικό παράδειγμα πυκνό-δομημένου οικισμού.

Στις νέες κατοικίες που κτίζονται εντός του οικισμού επικρατεί ο μιμητισμός. Η επένδυση με πέτρα στους εξωτερικούς τοίχους, πέτρες να προεξέχουν από τις τοιχοποιίες, στέγες από μπετόν με απότομη κλίση, παράθυρα και πόρτες από αλουμίνιο σε χρώμα ξύλου και πολλά άλλα στοιχεία πλαισιώνουν το χαρακτήρα αυτών των κτισμάτων.

Οι παραδοσιακές κατοικίες χαρακτηρίζονται με αυστηρό και λιτό χαρακτήρα κλειστές προς το δρόμο ανοικτές γύρω από την αυλή, κόβοντας τη θέα στους περιέργους έτσι ώστε, να μην επεμβαίνουν οπτικά ή ακουστικά στις οικίες τους.

Σανιδωτές με οριζόντιο Ανώφλι - Αγροτικές

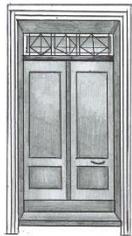
Πελεκητό πλαίσιο και χαμηλωμένο Τόξο - Αγροτικές

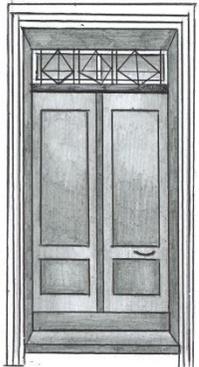
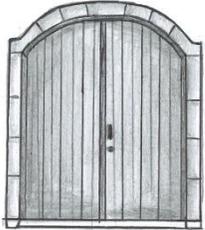
Αστικού Τύπου Ταμπλαδοτές χωρίς πλαίσιο

Αστικού Τύπου Ταμπλαδοτές με πλαίσιο

Πυκνότητα Αγροτικής και Αστικής Πόρτας στο Χωριό

Συμπεράσματα:

- Νοτιοδυτικά του χωριού παρατηρούνται Σανιδωτές Πόρτες με Οριζόντιο Ανώφλι (Αγροτικές και Αρχαιότερες)

- Στην καρδιά του χωριού παρατηρούνται και τα 4 είδη πόρτας στις όψεις των κατοικιών.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ:

Ο οικισμός αποτελεί σήμερα ένα αξιόλογο δείγμα οικιστικού συνόλου, αφού ένα μεγάλο μέρος του παραμένει αναλλοίωτο, διατηρώντας μίαν αυθεντική εικόνα από το παρελθόν. Στο σύνολο του ο οικισμός παρουσιάζει συνοχή, ενότητα και ομοιογένεια.

Το χωριό είναι οργανωμένο βάση ενός μεγάλου κεντρικού δρόμου και αναπτύσσεται κυρίως προς την νότια πλευρά του δρόμου. Αποτελείται από πολλαπλά μικρά σοκάκια και έχει δύο μεγάλα πλατώματα στις περιοχές που βρίσκονται οι εκκλησίες. Οι όψεις των κατοικιών σχηματίζουν ενιαία μέτωπα με εναλλαγές υψών, μπαλκόνια και ανοίγματα. Μέσα από ανάλυση του οικισμού, διαφάνηκε ότι σε ορισμένους δρόμους παρατηρείται η επίπεδη στρωματογραφία των δρόμων, οι πολυάριθμες μονώροφες και οι ολιγάριθμες διώροφες κατοικίες. Επίσης παρατηρείται ομοιότητα στις όψεις οι οποίες εμφανίζουν συμμετρία στην όψη τους. Αντίστοιχα, σε άλλους δρόμους παρατηρείται η κεκλιμένη στρωματογραφία. Παράλληλα, παρατηρούνται αγροτικές πόρτες στις όψεις των κατοικιών όπως και καμάρων. Αφετέρου σε άλλα παραδείγματα παρατηρούνται διώροφες κατοικίες, για την πανοραμική θέα που προσφέρει η τοπογραφία του χωριού.

Μέσα από την ανάλυση 80 κατοικιών οι οποίες πάρθηκαν ως δείγμα, φάνηκε το μεγαλύτερο ποσοστό κατοικιών είχαν διάταξη σχήματος 'Γ'. Το 50% έχουν όροφο και σκάλα εκ των οποίων το 67% των κατοικιών έχουν τον διώροφο χώρο τους στραμμένο προς το βορρά. Παράλληλα παρατηρείται ημυπαίθριος χώρος στο 66% των κατοικιών όπου στις περισσότερες κατοικίες βρίσκεται στο μέσο της οικίας.

Παράλληλα μελετήθηκαν τα διαφορετικά είδη θυρών στο χωριό και εντοπίστηκαν 4 είδη τα οποία είναι: α) Σανιδωτές με οριζόντιο Ανώφλι – Αγροτικές, β) Πελεκητό πλαίσιο και χαμηλωμένο Τόξο – Αγροτικές, γ) Αστικού Τύπου Ταμπλαδωτές χωρίς πλαίσιο, δ) Αστικού Τύπου Ταμπλαδωτές με πλαίσιο. Με την καταγραφή που έγινε στο χώρο, Νοτιοδυτικά του χωριού παρατηρούνται κυρίως Σανιδωτές θύρες με Οριζόντιο Ανώφλι (Αγροτικές και Αρχαιότερες) καθώς στην καρδιά του χωριού παρατηρούνται και τα 4 είδη Θύρας στις όψεις των κατοικιών. Μέσα στο σύνολο του οικισμού ξεχωρίζει το τμήμα που βρίσκονται οι

Βιβλιογραφία:

1. Επίσκεψη στο χωριό
2. Βιβλίο: Παραδοσιακοί Οικισμοί Κύπρου, Τόμος 1, ΕΜΠ Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
3. https://www.facebook.com/KatoDrysBeeEmbroideryMuseum/?ref=br_rs
4. https://l.facebook.com/l.php?u=http%3A%2F%2Fwww.cypriusalive.com%2F%2F%2Fkato-drys%3Ffbclid%3DIwAR1XsXEIgetyFMDznsFQkJfC_iAVXjegtntuoxlFXk5v8krRE7o0Yx2kU&h=AT1pEYVtPL2oTLBXIO2TGAL8weEv-wyUN1aNAc4WqulB4PY-bzNlcVc7zAk-hsFWLSA_8sgu7Jv22yKVT_ZoK5S7X3V72bLJyU78-p7UMV6klWa2dBhZgTB7HSz4uNOjJI11w
5. https://l.facebook.com/l.php?u=http%3A%2F%2Fwww.katodrys.org%2Fgr%2Fwhat-to-know-tgr%2Fhistory-tgr%3Ffbclid%3DIwAR34XWKS3sA1eH57qOJvKHm2Z2PDiQhDEy6XXD1ly-OD-QAFk252joYlwk&h=AT1pEYVtPL2oTLBXIO2TGAL8weEv-wyUN1aNAc4WqulB4PY-bzNlcVc7zAk-hsFWLSA_8sgu7Jv22yKVT_ZoK5S7X3V72bLJyU78-p7UMV6klWa2dBhZgTB7HSz4uNOjJI11w

